

Protokoll fört vid enskild föredragning

Finansavdelningen
Allmänna byrån, F1

Beslutande

Minister

Mats Perämaa

Föredragande

Avdelningsjurist

Ida Hellgren

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 58

Yttrande avseende den nya spellagstiftningen ”En
omreglerad spelmarknad”

ÅLR 2018/4245

111 F1

Beslutades att lämna yttrande till Kulturutskottet i enlighet med **bilaga 1, F118E30.**

Hänvisning
Ert betänkande 2017/18:KrU8

Kontaktperson
Avdelningsjurist Ida Hellgren

Ärende
Yttrande avseende den nya spellagstiftningen ”En omreglerad spelmarknad”

Bakgrund

Ålands landskapsregering har tagit del av förslaget till ny spellag ”En omreglerad spelmarknad” genom proposition 2017/18:220, samt därtill hörande utredning (SOU 2017:30) och förslag på föreskrifter (lagförslaget).

I landskapet Åland bedrivs spel- och lotteriverksamhet av den offentligrättsliga föreningen Ålands Penningautomatförening (Paf) vars syfte är att samla in medel till allmännyttiga ändamål i landskapet, såsom kultur, idrott och föreningsliv. Paf har, enligt landskapslag om lotterier (ÅFS 1966:10 och ÅFS 2016:11), landskapsförordning om Ålands Penningautomatförening (ÅFS 1993:56), samt tillstånd från Landskapsregeringen, rätt att bedriva spel och lotterier på Åland, på fartyg med registrerad hemort i landskapet och över internet. Spelverksamheten övervakas av Ålands lotteriinspektion.

Såsom framgår av propositionen 2017/18:220 har Paf varit delaktig i remissförfarandet och framfört att den föreslagna lagen tillämpningsområde avseende spel i internationell trafik borde klargöras med anledning av att lagförslaget utvidgar tillämpningsområdet så att både territorialvattenprincipen och flagglandsprincipen tillämpas.

Lagförslagets innehåll och dess koppling till det åländska samhället

Fartygsbaserad spelverksamhet

Den nya spellagen ska enligt lagförslaget tillämpas på all spelverksamhet som tillhandahålls i Sverige, d.v.s. på svenskt territorium både till land och till sjöss. Vad gäller fartygsbaserad spelverksamhet föreskrivs att lagen även ska tillämpas på svenska fartyg oavsett var fartyget befinner sig. Av förarbetena framgår att lagen som huvudregel ska vara tillämplig på spel som sker på fartyg eller luftfartyg på svenskt territorium. Den bör även vara tillämplig på spel på svenska fartyg och luftfartyg, oavsett var dessa befinner sig. Det finns ett undantag för utländska luftfartyg men

inte för utländskflaggade fartyg. Således skulle både territorialvattens- och flaggstatsprincipen komma att gälla samtidigt för fartygsbaserad spelverksamhet.

Landskapsregeringen noterar att detta är en väsentlig förändring från gällande rättsläge och det framgår inte klart vad syftet bakom denna utvidgning är. Enligt nuvarande lotterilag tillämpas endast territorialvattensprincipen och inte flaggstatsprincipen för svenskt vidkommande.

Både Åland och Estland tillämpar flaggstatsprincipen vad gäller fartygsbaserat spel. Det förslag på tillämpning av både flaggstatsprincipen och territorialvattenprincipen som nu presenteras i den svenska lagstiftningen innebär tillämpningskonflikt mellan två jurisdiktioners lagstiftning. I praktiken uppstår en konflikt eftersom beskattningen följer spellagens tillämpningsområde.

Lagförslaget beaktar den överenskommelse som finns mellan Finland och Sverige om automatspel på passagerarfartyg i reguljär trafik mellan Finland och Sverige, kallad Spelkonventionen (SÖ 1979:40). I överenskommelsen finns en bestämmelse som reglerar skattefrågan genom att föreskriva att "*ett land inte får utta skatt på sitt sjöterritorium på fartyg som inte är registrerat i det landet*" (Artikel 4). Överenskommelsen har enligt lagförslaget företräde framför spellagen. Således står det klart att flaggstatsprincipen fortsättningsvis gäller för beskattning av spel på penningautomater.

Enligt nu gällande skattelagstiftning finns dock en dubbelbeskattningssituation på svenskt territorialvatten avseende fartyg flaggade i Finland eller på Åland för bordsspel eftersom lotteriskatt tas ut i Finland samtidigt som spelskatt i form av punktskatt tas ut i Sverige. Denna dubbelbeskattningssituation har dock inte medfört avsevärda ekonomiska effekter för Paf:s verksamhet.

Med anledning av att beskattningen enligt lagförslaget kommer att höjas rejält till 18 % av behållningen, kommer dock dubbelbeskattningen på svenskt territorialvatten för bland annat bordsspel att framöver ge en avsevärd effekt på avkastningen för Paf. Förutom att avkastningen från den dubbelbeskattade spelverksamheten påverkas avsevärt genom att beskattas enligt flagglandsprincipen med 12 % i Finland och enligt territorialvattenprincipen i Sverige med 18 %, uppstår även problematiken för ett utlandsflaggat fartyg att intäkterna måste redovisas separat för de två jurisdiktionerna. Kravet på kassaavstämning leder till ett så långt spelavbrott i spelverksamheten att Paf bedömer att, för utlandsflaggade fartyg, begränsas förutsättningarna betydligt att alls hålla spelet öppet på svenskt vatten.

Helt klart är att om inte dubbelbeskattningen undanröjs uppstår en klar konkurrensfördel för svenskflaggade fartyg på svenskt territorialvatten, där en dubbelbeskattning med efterföljande krav på fullständig redovisning och avstämning under överfarten, för utlandsregistrerade fartyg, annars uppstår för bland annat bordsspel.

Ålandsöverenskommelsen och landskapsregeringens begäran

Genom Ålandsöverenskommelsen i Nationernas Förbunds Råd 1921, har

Sverige och Finland kommit överens om att värna om bevarandet av den åländska kulturen, språket och lokala svenska traditioner. Åland är enspråkigt svenskt och omfattningen av Ålands självstyre framgår av självstyrelselag (1991:71) för Åland. Inom ramen för självstyret faller den spelverksamhet Paf bedriver, och avkastningen från verksamheten är en viktig generator för att det åländska kultur- och föreningslivet ska existera i dagens form. Ett av Paf:s kärnverksamhetsområden är den fartygsbaserade spelverksamhet, vilken är en stabil verksamhetsgren som inbringar medel till det åländska kultur- och föreningslivet. 2017 delades totalt 12 miljoner euro ut till allmännyttiga ändamål på Åland, varav 3,8 miljoner euro gick direkt till det åländska kultur och idrottslivet.

Landskapsregeringen har förutsatt att det skatteundantag som införs för spel förbehållna för allmännyttiga ändamål, enbart avser medel som tilldelas allmännyttiga ändamål i Sverige. Landskapsregeringen vill dock starkt framhålla att även Paf:s spelintäkter är förbehållet för allmännyttiga ändamål, på Åland. Sverige har dock genom Ålandsöverenskommelsen förbundit sig att värna om bevarandet av den åländska kulturen, språket och de lokala svenska traditionerna. Landskapsregeringen anser att det finns en stark koppling mellan möjligheten att finansiera allmännyttiga ändamål samt utvecklingen och bevarandet av det åländska kulturlivet.

Med anledning av detta bedömer landskapsregeringen att en utvidgning av det svenska tillämpningsområdet för fartygsbaserad spelverksamhet skulle innebära att medel till det åländska kultur - och föreningslivet riskerar minska i relevant omfattning, som en följd av att Paf:s intäkter minskar. Skälet till de minskade intäkterna är kopplade till en dubbelbeskattningssituation som nu, såvitt landskapsregeringen förstår, byggs in och förstärks i det svenska tillämpningsområdet för spellagen.

Landskapsregeringen skulle därför önska att Kulturutskottet i sin slutliga behandling av lagförslaget noggrant ser över denna fråga för att undvika att spellagen och dimensioneringen av spelskatten inte medför oproportionerliga effekter i förhållande till Ålandsöverenskommelsen. För att uppnå syftet med Ålandsöverenskommelsen behöver det åländska samhället möjligheten att inom ramen av självstyret finansiera de allmännyttiga verksamheterna.

Minister

Mats Perämaa

Avdelningsjurist

Ida Hellgren